

Beata Filipiak

Organizacje pozarządowe wobec idei państwa opiekuńczego : kierunki współpracy NGO z jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie polityki społecznej

---

Ekonomiczne Problemy Usług nr 61, 65-76

2010

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

BEATA FILIPIAK

Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu

**ORGANIZACJE POZARZĄDOWE WOBEC IDEI PAŃSTWA
OPIEKUŃCZEGO – KIERUNKI WSPÓŁPRACY NGO
Z JEDNOSTKAMI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ**

Wprowadzenie

Funkcjonowanie jednostek samorządu terytorialnego (jst) w demokratycznym państwie wywołuje dyskusję nie tylko o zakres i jakość dóbr i usług przyjętych do finansowania ze środków publicznych, lecz także o to, kto będzie dostarczał dobra i usługi na rzecz społeczeństwa i na jakich zasadach. Coraz częściej wskazuje się na fakt, że jst zarządzają procesem dostarczania dóbr i usług, a jego wykonanie powierza się podmiotom zewnętrznym w stosunku do sektora publicznego.

Obywatele coraz chętniej wykorzystują przysługujące im prawo do podejmowania inicjatyw skierowanych na rozwiązywanie spraw uznanych za istotne dla danej społeczności. Aktywność ta jest podejmowana poza ingerencją państwa czy też organów samorządowych. Może przejawiać się w działaniach indywidualnych lub zespołowych. Te ostatnie zazwyczaj zgrupowane są wokół aktywności organizacji pozarządowych, których cele związane są właśnie z rozwiązywaniem problemów społecznych lub też z realizacją zadań uznanych za społecznie użyteczne. Stąd duże zainteresowanie

organizacji pozarządowych (NGO) przejmowaniem zadań publicznych. Celem niniejszych rozważań jest wskazanie na kierunki partycypacji organizacji pozarządowych w realizacji zadań wynikających z idei państwa opiekuńczego na poziomie jst w obszarze polityki społecznej.

1. Idea państwa opiekuńczego

Państwo jako podmiot polityki społecznej zaistniało po II wojnie światowej w formie państwa opiekuńczego, które można uznać za syntezę historyczno-polityczno-ekonomicznych uwarunkowań jego aktywności socjalnej. Idea państwa opiekuńczego została wpisana w Polsce w konstytucję, jak również ma swoje odzwierciedlenie w prawodawstwie Unii Europejskiej.

Państwo opiekuńcze, państwo społeczne, państwo socjalne – te trzy pojęcia określa jeden termin *welfare state*. Pojęcie to dotyczy wielu dziedzin życia społecznego, gospodarczego, politycznego, dlatego tak trudno przedstawić precyzyjną definicję *welfare state*. Jedną z nich jest następująca: „państwo opiekuńcze to państwo, w którym za opiekę nad społeczeństwem w takich sprawach jak opieka społeczna, zdrowie, edukacja, mieszkanie i warunki pracy odpowiedzialny jest rząd”. Ta definicja podkreśla rolę państwa wobec obywateli. Według innej definicji, koncepcja takiego państwa powstała pod wpływem ekonomii dobrobytu, a państwo to jest państwem kapitalistycznym z silnym interwencjonizmem państwowym (obok sektora prywatnego istnieje rozbudowany sektor publiczny), który zakłada zajmowanie się przez władze takimi kierunkami działalności, jak:

- w sferze ekonomicznej: działalność gospodarcza poprzez wykorzystywanie wszystkich dostępnych instrumentów do pobudzania gospodarki, zapobieganie kryzysom, zwalczanie bezrobocia oraz inflacji,
- w sferze społecznej: opieka zdrowotna dla obywateli, zagwarantowanie ubezpieczenia, pensji oraz równego prawa w dostępie do usług społecznych,
- w sferze ustroju politycznego: stosowanie progresji podatkowej oraz likwidacja form dyskryminacji (kobiet, mniejszości seksualnych, mniejszości etnicznych), zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego przez skuteczne prawodawstwo.

Państwo opiekuńcze to takie, które urzeczywistnia pełne zatrudnienie, modernizuje i polepsza opiekę społeczną, zapobiega biedzie i wyobcowaniu, zwalcza dyskryminację¹. Głównym celem państwa opiekuńczego jest udzielanie pomocy, mającej umożliwić osiągnięcie powszechnego dobrobytu przez społeczeństwo².

Działania państwa i jego agend (którymi są w tym zakresie w szczególności jst), skierowane na zaspokojenie potrzeb społecznych obywateli, są uzasadniane w szczególności³:

- 1) koniecznością rozwoju kapitału ludzkiego, gdyż wyedukowani, zdrowi, niezdemoralizowani ludzie są zarówno ekonomicznie, jak i społecznie bardziej twórczy i kreatywni;
- 2) rozwijaniem wspólnotowej solidarności, gdyż zaspokajanie potrzeb poprzez minimalizowanie poczucia zagrożenia czy eliminowanie stanów niepewności ekonomiczno-społecznej przyczynia się do utrzymania spokoju i bezpieczeństwa społecznego;
- 3) koniecznością stosowania zasady subsydiarności, gdzie współodpowiedzialność obywateli za losy innych rozwijana jest na podstawie zasad solidaryzmu i wzajemności;
- 4) żądaniem sprawiedliwości społecznej.

Wyrazem jednej z podstawowych aktywności państwa jest zdolność jego struktur do podejmowania wiążących decyzji w celu wywołania określonych skutków w sferze zaspokajania wybranych potrzeb społecznych, regulowania konfliktów społecznych, przekształcania struktury społecznej, tworzenia warunków postępu społecznego, które pośrednio lub bezpośrednio mają łącznie zapewnić pokój społeczny – wartość polityczną najbardziej pożądaną⁴.

Te idee mogą być wdrażane w krajach o wysokim poziomie rozwoju gospodarczego. Realizacja zadań z zakresu polityki społecznej ma umożliwić

---

¹ Na podstawie agendy społeczno-gospodarczej – Agenda 2000 w: Lisbon European Council 23 and 24 March 2000 Presidency Conclusions, www.europarl.europa.eu/summits/lis1_en.htm.

² L. Jodkowska, *Państwo opiekuńcze w Polsce i w Niemczech*, Difin, Warszawa 2009, s. 33.

³ L. Dziewięcka-Bokun, K. Zamorska, *Polityka społeczna. Teksty źródłowe*, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2003, s. 42.

⁴ Ibidem, s. 46.

osiągnięcie powszechnego dobrobytu, a więc jest on traktowany jako główny cel tej polityki.

W procesach decyzyjnych postuluje się rynkowe podejście do realizacji niektórych funkcji społecznych, a także zdecentralizowany sposób rozwiązywania problemów społecznych. Wprowadzenie nowych mechanizmów i instytucji bywa niekiedy kosztowne, a efekty widać dopiero po długim okresie⁵. Państwo w roli regulatora stosunków i najważniejszego arbitra w rozwiązywaniu konfliktów społecznych w partnerskiej współpracy z pracującymi, z biznesem i organizacjami pożytku publicznego ma więcej możliwości zwiększenia efektywności w rozwiązywaniu kwestii społecznych. Partnerami państwa w prowadzeniu nowoczesnej polityki społecznej mogą być: sektor prywatny i społeczności lokalne, działające przez władze samorządowe, organizacje społeczne i charytatywne, fundacje i organizacje pozarządowe⁶. Władza publiczna ponosi tzw. obowiązek działania na rzecz innych członków społeczeństwa. Ten obowiązek wynika z chęci pomniejszenia negatywnych aspektów życia, które niesie za sobą rozwój cywilizacyjny. Obowiązek ten powinien wymusić działania na rzecz stworzenia szansy jakościowo nie pogorszonego lub też wyższego standardu życia obecnych i przyszłych pokoleń w poszanowaniu natury i drugiego człowieka⁷.

Organy władzy publicznej mają więc⁸:

- obowiązek wobec natury, który ma podstawowe znaczenie dla obecnych i przyszłych pokoleń – żeby zachować środowisko naturalne w stanie nie pogorszonym,
- obowiązek wobec zaniedbanych regionów, który przejawia się w dążeniu do wyrównywania różnic między regionami i stworzenia jednolitych warunków egzystencji,
- obowiązek wobec drugiego człowieka, który przejawia się w kształtowaniu postaw międzyludzkich i oddziaływaniu na nie.

---

⁵ S. Golinowska, *Przyszłość państwa opiekuńczego i system zabezpieczenia społecznego*, „Polityka Społeczna” 2005, nr 11–12.

⁶ L. Dziewięcka-Bokun, K. Zamorska, *Polityka społeczna. Teksty źródłowe*, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2003, s. 57.

⁷ Z. Pisz, *Zadania społeczne*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu, Wrocław 2002, s. 51.

⁸ *Ibidem*, s. 51–52.

2. Pomoc społeczna jako obszar aktywności jednostek samorządu terytorialnego

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, której celem jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, przy wykorzystaniu własnych możliwości i uprawnień, jak również zapobieganie takim sytuacjom. Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując z organizacjami społecznymi (najczęściej organizacjami pozarządowymi), związkami wyznaniowymi, stowarzyszeniami o charakterze charytatywnym, fundacjami oraz osobami fizycznymi. Osoby i rodziny korzystające z pomocy są zobowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej. Pomoc społeczna ma zaspokajać niezbędne potrzeby życiowe osób i rodzin oraz umożliwić im bytowanie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Powinna ona w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz do ich integracji ze środowiskiem⁹.

Tabela 1

Zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane przez jst

Samorząd gminny	Samorząd powiatowy	Samorząd województwa
<ul style="list-style-type: none"> – opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych – sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej – zapewnienie podstaw egzystencji – przyznawanie zasiłków – prowadzenie pracy socjalnej – utrzymywanie odpowiedniej infrastruktury socjalno-technicznej – ochrona dziecka i rodziny – organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych – opłacanie składek na ubezpieczenie 	<ul style="list-style-type: none"> – opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych – specjalistyczna opieka nad rodziną i dzieckiem – zapewnienie opieki dzieciom pozbawionym opieki – prowadzenie PCPR – prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej – poradnictwo i informacja – pomoc cudzoziemcom – utrzymanie infrastruktury socjalno-technicznej – interwencja kryzysowa – przygotowanie kadr pomocy społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> – działalność promocyjna i programowa w zakresie pomocy społecznej – przygotowywanie sprawozdań dla wojewody i sporządzanie bilansu potrzeb województwa w zakresie pomocy społecznej – organizowanie i prowadzenie regionalnych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej – opracowywanie wojewódzkiej strategii pomocy społecznej – rozpoznawanie przyczyn ubóstwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, DzU 2004, nr 64, poz. 593, z późn. zm.

⁹ W. Muszalski, *Prawo socjalne*, PWN, Warszawa 2007, s. 174.

Zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane są na wszystkich szczeblach samorządowych. Tabela 1 prezentuje zestawienie najważniejszych zadań z zakresu pomocy społecznej realizowanych przez jst.

Analizując typologię pomocy społecznej na wszystkich szczeblach samorządowych, można wskazać, że jest ona udzielana jako pomoc¹⁰:

- 1) środowiskowa, realizowana w środowisku zamieszkania świadczeniobiorcy (np. w gminach, powiatach),
- 2) instytucjonalna, świadczona w oderwaniu od dotychczasowego miejsca zamieszkania świadczeniobiorcy – w domach pomocy społecznej oraz w ośrodkach wsparcia (środowiskowych i dziennych domach samopomocy, noclegowniach, ośrodkach opiekuńczych i in.).

Pomoc społeczna oparta jest na świadczeniach, co oznacza, że przyjmuje ona charakter środków zaspokajania indywidualnych potrzeb obywatela i jego rodziny, których uzyskanie jest związane z udzielanym wsparciem przez państwo i samorząd terytorialny. Świadczenia mogą mieć charakter¹¹:

- 1) rzeczowy i mogą to być: bilety kredytowe, składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne, pomoc rzeczowa, schronienie, niezbędne ubranie, posiłek, mieszkanie chronione;
- 2) pieniężny i mogą to być: zasiłek, pożyczka, pomoc dla rodzin zastępczych, pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki, świadczenie pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla cudzoziemców (uchodźców i osób korzystających z ochrony uzupełniającej);
- 3) usługi, które mogą obejmować: pracę socjalną, poradnictwo specjalistyczne, interwencję kryzysową, usługi opiekuńcze, pobyt oraz usługi w domu pomocy społecznej, opiekę i wychowanie w rodzinie zastępczej i placówce opiekuńczo-wychowawczej, szkolenia, poradnictwo rodzinne i terapię rodzinną, czynności pogrzebowe.

---

¹⁰ K. Miśko-Iwanek, W. Koczur, *Ubezpieczenia społeczne. Pomoc społeczna*, Katowice 1995, s. 40.

¹¹ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, DzU 2004, nr 64, poz. 593, z późn zm.

Należy wskazać, że rola jst, obok państwa przyjmuje charakter szczególny. Wpisują się one w politykę Unii Europejskiej, ale również wychodzą naprzeciw współczesnym oczekiwaniom. W szczególności samorządy realizują¹²:

- 1) Politykę walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym, przez realizację szerokiego programu integracji społecznej, co stanowi istotną zmianę podejścia do spraw społecznych. Działania te z pasywnych przechodzą na istotnie aktywne. Nie są to już tylko świadczenia pieniężne, ale również przedsięwzięcia zmierzające do aktywizacji osób potrzebujących.
- 2) Politykę dbałości o wychowanie dzieci i młodzieży w takiej „jakości”, która pomoże im w przyszłości znaleźć dobre miejsce na rynku pracy i w społeczeństwie.
- 3) Politykę walki z ubóstwem.
- 4) Oddziaływanie na zatrudnienie i jego aktywizację.

Wymienione zadania wpisują się we wspólną politykę europejską w zakresie polityki społecznej oraz w połączeniu z wydatkami samorządowymi tworzą całe instrumentarium udzielanego wsparcia. Rozmiar, forma i rodzaj udzielanej pomocy są kształtowane w odniesieniu do okoliczności uzasadniających jej udzielenie, tak aby umożliwić umocnienie rodziny.

3. Miejsce organizacji pozarządowych we wspieraniu zadań z zakresu pomocy społecznej

Wraz z wejściem w życie Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie¹³ pojawiła się możliwość szerokiej współpracy jst z organizacjami pozarządowymi. Ustawodawca wskazał enumeratywnie na możliwość realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej przez organizacje pozarządowe (zwane przez ustawodawcę organizacjami pożytku publicznego) oraz nałożył obowiązek współpracy jednostek samorządowych w tym zakresie.

---

¹² S. Golinowska, *Europejski model socjalny i otwarta koordynacja polityki społecznej*, „Polityka Społeczna” 2002, nr 11–12, s. 3 i nast.

¹³ Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, DzU 2003, nr 96, poz. 873, z późn. zm. Ustawa została znacząco zmodyfikowana w dniu 25 lutego 2010 r.

Współpraca odbywa się w szczególności w formach:

- 1) Zlecenia zadań organizacjom pozarządowym jako¹⁴:
  - powierzania wykonywania zadań publicznych, wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji,
  - wspierania wykonywania zadań publicznych, wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji.
- 2) Wzajemnego informowania się o planowanych kierunkach działalności.
- 3) Konsultowania z organizacjami pozarządowymi projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących obszarów podejmowanych zadań.
- 4) Tworzenia wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym, złożonych z przedstawicieli organizacji pozarządowych i jst.
- 5) Umowy o wykonanie inicjatywy lokalnej.
- 6) Umów partnerstwa.

Przy współpracy zarówno jst, jak i organizacje pozarządowe powinny kierować się zasadami: pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności.

Literatura przedmiotu, jak również praktyka wskazują na dwie podstawowe przesłanki potwierdzające rolę organizacji pozarządowych we współczesnym społeczeństwie. Pierwsza przesłanka świadczy o tym, że istnieją potrzeby społeczne, których nie jest w stanie lub też nie może zaspokoić państwo lub samorząd w sposób efektywny i zgodny z oczekiwaniami społeczeństwa. W tych obszarach wzrasta rola organizacji pozarządowych, jako podmiotów przejmujących realizację tychże zadań, wpisujących się w nurt nowej ekonomii społecznej. Druga przesłanka wskazuje na rolę organizacji pozarządowych jako reprezentantów określonych interesów. Na rynku dominującą rolę odgrywają silne, duże organizacje, jednostki i podmioty słabe nie mają szans przedstawienia swoich poglądów i postulatów, są marginalizowane, a ich zasięg działania obejmuje jedynie interesy wąskiej grupy osób. Należy podkreślić, że zarówno podmioty małe, jak i te o znaczącym zasięgu oddziaływania, spełniają ważną rolę w społeczeństwie, gdyż budują zaufanie

---

¹⁴ Art. 5 i 5a Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, op.cit.

w zakresie jakości i kompetencji realizacji zadań polityki społecznej. Organizacje pozarządowe spełniają rolę przekąźnika między jednostką samorządową i państwem a społeczeństwem¹⁵.

Tabela 2 prezentuje rozmiar realizowanych zadań z zakresu polityki społecznej przez organizacje pozarządowe, w rozbiciu na główne obszary.

Tabela 2

Aktywność NGO w obszarze pomocy społecznej

Wyszczególnienie	Procent wskazań uznających pomoc społeczną za jeden z podstawowych obszarów aktywności		
	2004	2006	2008
USŁUGI SOCJALNE, POMOC SPOŁECZNA	10,0%	9,9%	11,2%
RYNEK PRACY, ZATRUDNIENIE, AKTYWIZACJA ZAWODOWA	-	2,3%	2,2%
EDUKACJA I WYCHOWANIE	10,3%	10,3%	12,8%

Źródło: opracowanie własne na podstawie M. Gumkowska, J. Herbst, P. Radecki, *Podstawowe fakty o organizacjach pozarządowych. Raport z badania 2008*, Stowarzyszenie Klon Jawor, Warszawa 2009, s. 25, www.civicpedia.ngo.pl.

W tabeli 3 zaprezentowano wsparcie, jakiego jst udzieliły organizacjom pozarządowym na wykonanie zadań z zakresu pomocy społecznej.

Tabela 3

Wsparcie finansowe udzielone przez samorząd terytorialny podmiotom sektora NGO

Wyszczególnienie	Procent organizacji NGO korzystających z wsparcia samorządowego w postaci środków publicznych gmin, powiatów i województw*		
	2003	2005	2007
Dotacje	45,2%	43,3%	50,2%

*dotyczy ogółu realizowanych zadań

Źródło: opracowanie własne na podstawie M. Gumkowska, J. Herbst, P. Radecki, *op.cit.*, s. 73, www.civicpedia.ngo.pl.

¹⁵ M. Świątczak, K. Dąbrowska, K. Kopcińska, T. Schimanek, *Biała księga prawa dla organizacji pozarządowych. Analiza prawno-finansowych uwarunkowań działalności organizacji pozarządowych w Polsce*, Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce, Warszawa 2002, s. 6.

Z powyższych danych wynika, że organizacje pozarządowe, realizując swoje cele, nie tylko przejmują wykonanie zadań od jst, lecz także na przejęte zadania otrzymują finansowanie z tych jednostek. Obowiązujące przepisy prawa nie tylko regulują formy współpracy, lecz także wymuszają tworzenie zindywidualizowanych programów współpracy z organizacjami pozarządowymi przez poszczególne jst. Wiele zależy od kierunków programu, gdyż zawarte tam zapisy mają postać prawa ogólnie obowiązującego i uchwalonego przez organy samorządowe. W programach zapisywane są priorytety współpracy i obszary aktywności. Zatem wiele zależy od twórców programów i ujęcia w nich problemów z zakresu polityki społecznej.

Podsumowanie

Dylematem podstawowym, jaki muszą rozstrzygnąć jst, jest forma realizacji zadań z zakresu polityki społecznej. Należy podjąć decyzję, czy faktycznie i realnie współpracować z organizacjami pozarządowymi w celu przekazywania im zadań z zakresu polityki społecznej, czy też położyć nacisk na inne obszary współpracy z sektorem NGO. Jeżeli w obszarze decyzji znajdzie się współpraca w zakresie polityki społecznej, to ważne jest określenie, jaką formę ma przybrać współpraca, oraz precyzyjne zdefiniowanie zakresu przejmowanych zadań i środków z nimi związanych. Rozstrzygnięcie powinno zapadać w oparciu o analizę kosztów i korzyści, zwłaszcza tych społecznych. Zatem zgodnie z ustawą należy zadać pytanie: czy dane zadanie lub zadania z zakresu polityki społecznej można zrealizować efektywniej w oparciu o dany sposób? Jeżeli okazuje się, że konkretne zadanie lub jego część może być wykonane efektywniej przez organizacje pozarządowe, należy je przekazać im do wykonania w trybie konkursowym i taką politykę wpisać w założenia programu współpracy z organizacjami pozarządowymi.

To, że organizacje pozarządowe są społecznym partnerem w realizacji zadań polityki społecznej nie budzi wątpliwości. Zawsze tym zadaniom będą towarzyszyły emocje i pytania o efektywność. Realizacja zasady jawności oraz zlecenia na zewnątrz w nowym ujęciu, wynikająca z ustawy o finansach

publicznych to ważny obszar, który może mieć swoje usankcjonowanie właśnie we współpracy NGO z samorządem w zakresie zadań polityki społecznej. A są to zadania trudne, podlegające ewolucji wraz z rozwojem społeczeństwa i doktryny państwa opiekuńczego.

Literatura

- Dziewięcka-Bokun L., Zamorska K., *Polityka społeczna. Teksty źródłowe*, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2003.
- Golinowska S., *Europejski model socjalny i otwarta koordynacja polityki społecznej*, „Polityka Społeczna” 2002, nr 11–12.
- Golinowska S., *Przyszłość państwa opiekuńczego i system zabezpieczenia społecznego*, „Polityka Społeczna” 2005, nr 11–12.
- Gumkowska M., Herbst J., Radecki P., *Podstawowe fakty o organizacjach pozarządowych. Raport z badania 2008*, Stowarzyszenie Klon Jawor, Warszawa 2009, www.civicpedia.ngo.pl.
- Jodkowska L., *Państwo opiekuńcze w Polsce i w Niemczech*, Difin, Warszawa 2009.
- Lisbon European Council 23 and 24 March 2000 Presidency Conclusions, www.europarl.europa.eu/summits/lis1_en.htm.
- Miśko-Iwanek K., Koczur W., *Ubezpieczenia społeczne. Pomoc społeczna*, Katowice 1995.
- Muszalski W., *Prawo socjalne*, PWN, Warszawa 2007.
- Pisz Z., *Zadania społeczne*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu, Wrocław 2002.
- Świąteczak M., Dąbrowska K., Kopcińska K., Schimanek T., *Biała księga prawa dla organizacji pozarządowych. Analiza prawno-finansowych uwarunkowań działalności organizacji pozarządowych w Polsce*, Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce, Warszawa 2002.
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, DzU 2003, nr 96, poz. 873, z późn. zm.
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, DzU 2004, nr 64, poz. 593, z późn. zm.

**ORDERING ORGANIZATIONS TO THE WELFSARISM IDEA
– THE ORIENTATIONS OF THE COOPERATING WITH NGO
WITH THE TERRITORIAL-GOVERNMENT INDIVIDUALS
IN THE EXTENT OF THE SOCIAL POLITIC**

Summary

The article presents the ideas of the welfsarism and role of the territorial-government individuals in realizing the goals in the extent of the social politic. The author presented the means by elating the goals in the extent of the social politic by the nongovernmental organizations. The author pointed on their activity in realizing the goals of the social politic and financing from the governmental budget means.

Translated by Beata Filipiak